

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З РАДІАЦІЙНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ
КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УКРАЇНСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПОЛІТОЛОГІЇ
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

ПРОТИДІЯ ТЕРОРИСТИЧНИМ АКТАМ У МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

**ЗБІРНИК
МАТЕРІАЛІВ НАУКОВОГО ФОРУМУ**

21 червня 2023 року

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2023

Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту права та політології
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 3 від 19.06.2023 р.)

Редакційна колегія:

- Андрущенко Віктор Петрович** – доктор філософських наук, професор, ректор Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, член-кореспондент Національної академії наук України, академік Національної академії педагогічних наук України;
- Горінов Павло Валерійович** – кандидат юридичних наук, директор Навчально-наукового інституту права та політології, доцент кафедри правознавства та галузевих юридичних дисциплін Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, заслужений працівник соціальної сфери України;
- Драпушко Ростислав Григорович** – кандидат філософських наук, проректор з науково-педагогічної роботи (адміністративно-господарська діяльність), доцент кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики УДУ імені Михайла Драгоманова, заслужений працівник соціальної сфери України;
- Сопілко Ірина Миколаївна** – доктор юридичних наук, професор, керівник апарату Національної комісії з радіаційного захисту населення України, головний науковий співробітник Науково-дослідного центру «Інститут сімейної та молодіжної політики імені Олександра Яременка» ННІ права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова, заслужений юрист України;
- Торбін Григорій Мирославович** – доктор фізико-математичних наук, професор, проректор з наукової роботи Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;
- Чемакіна Октябринна Володимирівна** – кандидат архітектури, доцент Українського гуманітарного інституту.

П 83 **ПРОТИДІЯ ТЕРОРИСТИЧНИМ АКТАМ У МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ:** збірник матеріалів Наукового форуму. Навчально-науковий інститут права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ, 21 червня 2023 р.). – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 396 с.

ISBN 978-966-931-281-5

Збірник матеріалів Наукового форуму «Протидія терористичним актам у міському середовищі» присвячено комплексному вивченню проблеми протидії тероризму у міському середовищі. У збірнику представлено результати досліджень, що детально розглядають правові аспекти боротьби з тероризмом у міському середовищі, екологічні наслідки терористичних актів і стратегії екологічного відновлення, психологічні наслідки для місцевого населення та підходи до психологічної реабілітації, соціальні наслідки тероризму та розвиток стійкого соціального середовища, а також архітектурні рішення для забезпечення безпеки та мінімізації наслідків терористичних актів.

Збірник розраховано для науковців, фахівців та інших зацікавлених осіб, які досліджують проблематику протидії терористичним актам з правових, екологічних, психологічних, соціальних, архітектурних аспектів та охорони здоров'я.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань несуть автори матеріалів.

УДК 343.326-048.66(477-21)
DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-NF_NNIPiP_2023

ISBN 978-966-931-281-5

© Автори публікацій, 2023
© Навчально-науковий інститут права та політології, 2023
© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

ТОКАРЧУК ОЛЬГА ВОЛОДИМИРІВНА,

*доктор юридичних наук, професор кафедри теорії та історії держави і права,
керівник Інформаційно-просвітницького центру з прав людини
Навчально-наукового інституту права та політології
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*

МИРОНЧУК КАТЕРИНА ЮРІЇВНА,

*здобувач вищої освіти
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ

Тероризм є однією з найбільших загроз безпеці сучасного світу, і Україна останнім часом переконалася в його жорстокості та руйнівній силі. Країна стала свідком терористичних атак, які серйозно вплинули на її соціальну, економічну та політичну ситуацію. Проте українська влада та правоохоронні органи не ігнорують загрозу. Вони вживають рішучі дії щодо протистоянню тероризму, зосереджуючись на різних аспектах протидії цій загрозі.

На сьогоднішній день законодавчу базу державної політики протидії тероризму складає ряд нормативно-правових актів. Головним правовим джерелом є Конституція України. Серед системи конституційних положень можна відзначити наступні норми, що відносяться до протидії тероризму: основи конституційного ладу, у тому числі проголошення людини, її життя і здоров'я, честі, гідності, недоторканності і безпеки вищою соціальною цінністю, а їхнє визнання, дотримання, забезпечення і захист обов'язком держави (р. 1 ст. 3); проголошення права на життя невідчужуваним і приналежним кожному (р. 2 ст. 27); державний захист прав і свобод людини і громадянина (р. 2 ст. 55) [2].

Наступним, в системі нормативних джерел, зазначений Кримінальний кодекс України, в якому передбачено відповідальність за терористичний акт, залучення у терористичну діяльність, публічний заклик до вчинення терористичного акту, створення терористичної групи, сприяння вчиненню терористичного акту і злочинів «терористичного характеру», які можуть розглядатись як прояви тероризму [3]. Уявімо, що в Україні існує Концепція боротьби з тероризмом, проте вона показала свою неефективність, що призвело до анексії Криму, Донбасу та воєнного протистояння на Сході України та російської агресії [1, с. 150].

Протидія тероризму не може бути ефективною без якісного нормативно-правового забезпечення. Вважаю, що система нормативно-правового забезпечення протидії злочинам терористичної спрямованості має бути побудована у такий спосіб:

1) перша група нормативно-правових актів – законодавчі та інші нормативно-правові акти, які будуть визначати теорію антитерористичної безпеки, тактику протидії тероризму та служити базою для протидії злочинам терористичного напрямку;

2) друга група нормативно-правових актів – сукупність антитерористичних і пов'язаних актів, спрямованих на захист інтересів держави, в цілому самого суспільства: окремих осіб, груп, об'єднань, визначають аналіз загроз терористичної діяльності;

3) третю групу нормативно-правових актів складатимуть нормативно-правові акти СБУ, Національної поліції та інших правоохоронних органів, в яких відображаються тактичні аспекти протидії терористичним актам та іншим злочинам терористичної спрямованості [5, с. 72].

Окремі аспекти протидії тероризму в Україні складають величезний діапазон тактик та заходів, які спрямовані на запобігання, виявлення та протидію самого тероризму. Одні з найважливіших аспектів включають:

– законодавчу базу, яка регулює боротьбу з тероризмом. Наприклад, Закон України «Про боротьбу з тероризмом», в якому написано про термін тероризму, про встановлення відповідальності за терористичні дії та про заходи, які передбачають запобігання, виявленню та припиненню тероризму [4];

– розвідку та контррозвідку, яка виконує неабияку роль саме у виявленні терористичних загроз. Їхня діяльність полягає у зборі, аналізі та обміні інформацією про можливих терористів та у їх викритті намірів та планів;

– безпека на кордоні також важлива. Україна використовує науково-технічні засоби для підвищення професійної підготовки прикордонних служб з метою запобігання незаконному перетину кордону та контрабанді зброї;

– надання соціальної підтримки жертвам тероризму, забезпечення медичної, психологічної та правової допомоги є значним полегшенням для швидкої реабілітації;

– важливість міжнародного співробітництва незаперечна. Україна активно співпрацює з Європейським Союзом, НАТО та іншими країнами для обміну інформацією, координації дій та спільної боротьби з тероризмом.

Ці аспекти боротьби з тероризмом в Україні є лише частиною важливих складових протидії цій небезпеці. Постійне вдосконалення стратегій і зміцнення співпраці між усіма сферами суспільства є ключем до ефективної боротьби з тероризмом і захисту національної безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності. / Наукове товариство студентів, курсантів, слухачів, аспірантів, ад'юнктів, докторантів і молодих вчених / Харків: ХНУВС, 2017. 272 с.

2. Конституція України. С.: ТОВ «ВВП Нотіс», 2022. 56 с.

3. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 лютого 2023р. Київ : ПАЛИВОДА А. В., 2023. 312 с.

4. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV. URL: <https4.://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15/ed20230331#Text> (дата звернення: 24.05.2023).

5. Протидія проявам тероризму, сепаратизму, екстремізму та нелегальній міграції в сучасних умовах: стан, проблеми та перспективи : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 28 жовт. 2016 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 356 с.